

BIOSIKKERHETSPLAN FOR LOKALITET SANDVIKA

Alle lokaliteter i selskapet skal driftes i tråd med selskapets overordnede biosikkerhetsplan, [Biosikkerhetsplan selskap](#) (Gyldig). Dette for å sikre at den daglige rutiner og drift har fokus på smitterisiko i alle ledd. Selskapets overordnede biosikkerhetsplan viser derfor til relevante prosedyrer for å redusere risiko for smitte inn og ut av eget anlegg.

Lokalitetsspesifikk biosikkerhetsplan er utarbeidet basert på risikoelementer som definert i lokalitetsmal.

FORMÅL

Forhindre smitte fra å komme inn i anlegget, og redusere risiko for smittespredning både internt og til andre anlegg. Samt begrense konsekvenser på fiskevelferd som følge av sykdom.

ANSVARSFORDELING

Produksjonsdirektør i samråd med fiskehelsetjenesten har ansvar for utarbeidelse og revidering av biosikkerhetsplanen. Driftsleder har ansvar for at biosikkerhet ivaretas i den daglige driften, i henhold til planen. Annet personell rapporterer til driftsleder i biosikkerhetsspørsmål.

GENERELT

Biosikkerhetsrutinene skal sikre at driften er smittehygienisk forsvarlig og beskriver:

- Rutiner som hindrer kryssforurensning mellom rene og urene soner, og rent og urent utstyr (persontrafikk, utstyrsflyt, renhold) på landbase og anlegg
- Rutiner som hindrer kryssforurensning/smittespredning mellom lokaliteter

SMITTEHYGIENISKE RUTINER

Godt renhold og desinfeksjon er en viktig del av forebygging, begrensnig, og bekjempelse av smitte. Smittehygieniske rutiner som omfatter anlegg, utstyr, landbase, fôrlåte, med mer, er beskrevet i egen prosedyre. Det stilles krav til samtlige underleverandører for å forebygge risiko for smittespredning ved trafikk til og fra anlegget. Her står det blant annet at båter og utstyr skal være korrekt vasket og desinfisert før ankomst, [Biosikkerhet, renhold og hygiene](#) (Gyldig) .

Besøkende skal på forhånd ha avtalt med driftsleder at de kommer, og skal ved anlegget skrive seg inn i besøksprotokollen. Der gis sikkerhetsinstruks som besøkende må bekrefte at de har lest og forstått. Her skal det også oppgis om andre oppdrettsanlegg er besøkt den siste tiden. Av hensyn til biosikkerhet skal besøkslær benyttes, både klær og sko/støvler, tilhørende anlegget. Hender skal vaskes etter kontakt med fisk og fiskefôr, [Hygieneinstruks](#) (Gyldig) .

Det stilles krav til samtlige underleverandører for å forebygge risiko for smittespredning ved trafikk til og fra anlegget. Her står det blant annet at båter og utstyr skal være korrekt vasket og desinfisert før ankomst. Dette gjelder også brønnbåter, [Prosedyre for besøkende på lokalitet \(Gyldig\)](#) .

Lokaliteten brakklegges mellom hver generasjon, i samsvar med driftsplan. Renhold av landbase, båter, oppdrettsanlegg og annet utstyr utføres grundig mellom hver generasjon, som beskrevet i [Vask og desinfeksjon i forbindelse med brakklegging \(Gyldig\)](#) .

Dødfisk fra lokaliteten skal behandles smittemessig forsvarlig, som beskrevet i [Håndtering av dødfisk og svak fisk \(Gyldig\)](#) og [Kategorisering dødfisk \(Gyldig\)](#) .

FOREBYGGENDE HELSETILTAK

Forebyggende helsetiltak er beskrevet grundig i Veterinær helseplan.

Det inngås avtale med ekstern fiskehelsetjeneste for oppfølging av helse og velferd på den enkelte lokalitet, i henhold til prosedyre Egenerklæring for brønnbåt.

Prosedyre [Biosikkerhet, renhold og hygiene \(Gyldig\)](#) beskriver hygieneregler for utstyr, båter og besøkende som skal inn til lokaliteten, enten via sjøsiden eller landbase. Prosedyren beskriver også hvordan båter og utstyr skal vaskes og desinfiseres, samt hvordan dette registreres.

Helsestatus på fisk som tas inn skal være god, og uten mistanke om sykdom. Helseerklæring leveres for settetorsken, og det gjennomføres risikobasert screening av settetorsk før utsett på lokaliteten. All fisk vaksineres med autogen torskervaksine mot vibriose, furunkulose, og vintersår før utsett i sjø. Denne er oljebasert og ser ut til å ha god effekt.

Det er ikke planlagt at fisk som settes ut ved lokaliteten, skal **flyttes på underveis i produksjonssyklus**. Levering til slakt gjøres av godkjent brønnbåt, som må oppgi egenerklæring i forkant av oppdraget for å sikre lovlig og forsvarlig drift.

LOKALITETSSPESIFIKKE BESKRIVELSER OG VURDERINGER

Lokalitet Sandvika ligger på Tommas nordøstlige side i Nesna kommune. Landbase planlegges etablert ved Jekthaugneset på Tomma, 7 km sør for lokalitet.

Det er flere oppdrettslokaliteter for laks i området, hvor matfisklokalitet 23816 Nordbotnet (MTB: 4 680 tonn) ligger 3,7 km sør for Sandvika og matfisklokalitetene

45166 Storvikneset (MTB: 3 900 tonn) og 45023 Varpet (MTB: 3120 tonn), ligger henholdsvis 4,3 og 7,5 km i sørøstlig og nordøstlig retning.

Helsestatus i området: Området er ikke omfattet av overvåking eller bekjempelse av listeførte sykdommer. Dette dokumentet oppdateres dersom situasjonen endrer seg og selskapet skal etablere gode kommunikasjonsrutiner med andre oppdrettsaktører i rundt Sandvika før driften kommer i gang og før det settes ut fisk. Endringer i status under drift skal risikovurderes i samråd med fiskehelsetjeneste.

Prosedyre «[Beredskapsplan matfisk KIME Akva AS \(Gyldig\)](#)» beskriver kommunikasjonsrutiner mellom oppdrettsaktørene og varslingsprosedyrer ved akutte hendelser.

Nærmeste **lakseførende vassdrag** er over ca 13 km unna. Oppdrettstorsken er vaksinert mot de vanligste bakteriesykdommene den kan få i sjøfasen. Lakselus er spesifikk på laksefisk vert, og vil ikke gå på torsk. Det er ikke utfordringer med torske- eller skottelus i torskeoppdrett. Med den store avstanden til nærmeste vassdrag, vurderes lokaliteten å ha svært lav risiko for smitte til/fra vill laksefisk. KIME Akva AS vurderer at etablering av Sandvika ikke vil innebære uakseptabel smitterisiko for ville bestander av laksefisk i nærområdet.

Det er ikke **slakterier** eller **settefiskanlegg** på land innen 5 km radius fra Sandvika.

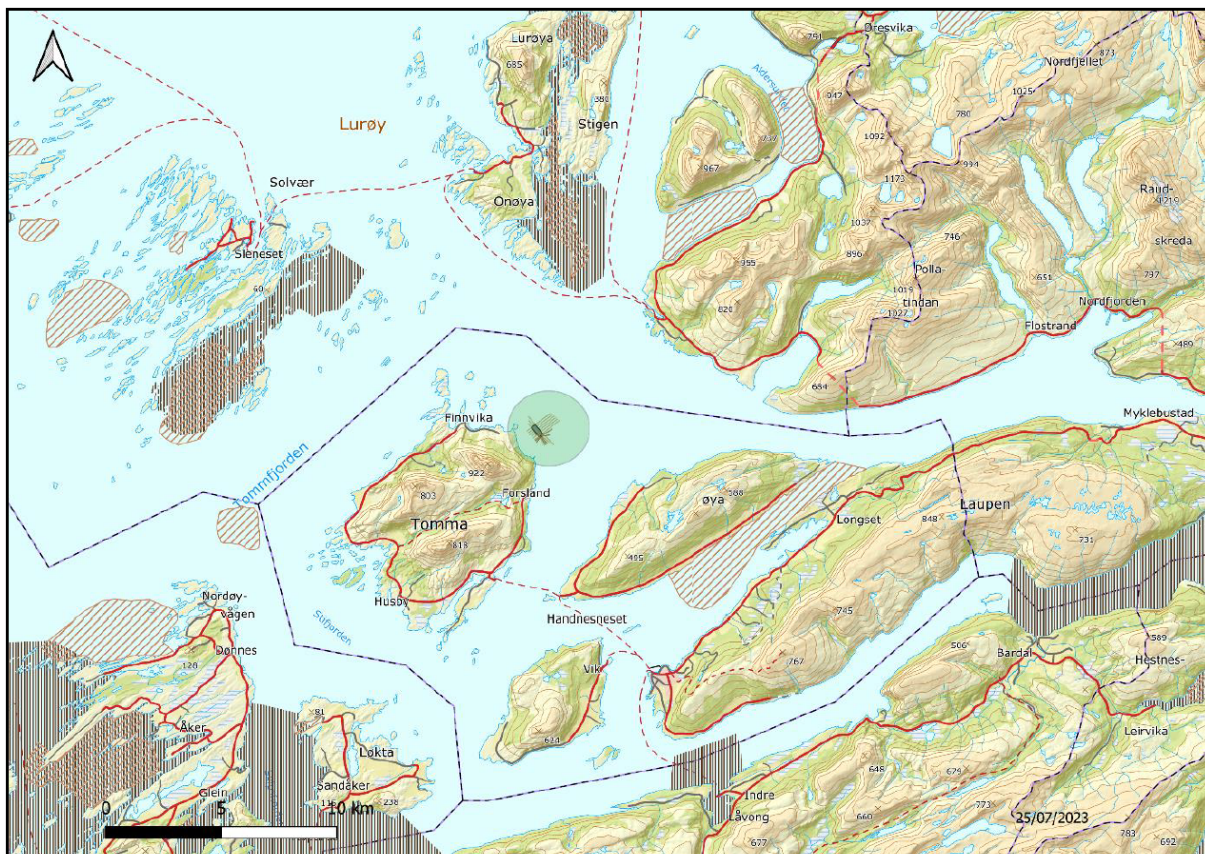
Risiko for **smitte mellom oppdrettstorsk og vill marin fisk** vil være til stede ved oppdrett i åpne merder. Plassering av akvakulturanlegg i forhold til gytefelt, gyteområder, beiteområder og låssettingsplasser har betydning for spredning av smitte mellom oppdrettslokaliteter med torsk og ville bestander av torsk og andre marine bestander. Avstand, vannstrøm, geografi, smitte modeller og smittereduserende tiltak mv. er faktorer som vil ha betydning i risikovurderingen. Figur 1 viser kartutsnitt fra området og **avstander til oppvekstområder, gyteområder og -felt.**

Selv med særlig aktsomhet med hensyn til fôringsovervåking, så er det sannsynlig at også Sandvika vil virke tiltrekkende på vill fisk i området. Infeksjoner i fiskeoppdrett vil dermed kunne gi økt smittepress for villfisk. Selv med strengt overvåkingsregime og tiltak gjennom produksjonssyklusene, kan oppdrettstorsk potensielt gyte i merd og befruktete egg og yngel kan spre seg til gytefelt og gyteområder for ville torskebestander. Selv om vertikal smitte av virussykdommer kan forekomme hos marine arter, er dette likevel fremdeles knyttet stor usikkerhet til med hensyn til torsk. Listeførte sykdommer som Francisella (Kategori F) var utfordrende for næringen i forrige runde, men ble aldri påvist nord for sørlige Nordland.

Oppdrettstorsken er vaksinert mot de vanligste bakteriesykdommene i sjøfasen og settefisk er screenet for kjente sykdommer før utsett. Gjennom tilsyn fra fiskehelsetjenesten skal det regelmessig tas prøver for analyse for å kunne avdekke sykdom på et tidlig stadium. Når det angår potensiell smitte av patogener via egg fra anlegget, så vises det til overvåkingsregime for gonadeutvikling gjennom driftsfasen [Overvåking og tiltak ved gonadeutvikling \(Gyldig\)](#), lysstyringsprogrammet til KIME Akva, [Produksjonsstyring ved bruk av lys \(Gyldig\)](#) (ref LuxCod, vedlegg 2), samt FDIRs handlingsrom for utslaktingsvedtak

dersom kjønnsmodningsutviklingen ikke kan forsinkes tilstrekkelig og risiko for gyting oppstår. Simulering av eggspredning og patogener gjennomføres høsten 2023 og vil inngå i dette dokumentet før driftsoppstart. Basert på strømmålinger på lokalitet, er det liten risiko for at egg og patogener skal medføre risiko for gyteområder og gytefelt nord for lokaliteten.

Som en del av risikoarbeidet for å overvåke helsesituasjonen hos villfisk i området, vil KIME Akva fortsette å teste for farlige sykdommer hos villfisk gjennom forskningsprosjektet SmitteRISK (UIT, Veterinærinstituttet).

Figur 1 Gyteområder og -felt og oppvekstområder for torsk. Lokalitet innenfor grønn ellipse. Brun skravering = gyteområder. Sort skravering = Gytefelt MB. Nærmeste gyteområde for torsk er over 6 km fra Sandvika i nordlig retning (Kilde: Kartløsning, FDIR).

Oppsummert risikovurdering villfisk:

Avstand til gytefelt, vaksinerings av fisk, kontinuerlig uttak av syk/svak fisk i merd gjennom drift, samt forebyggende og avbøtende tiltak for kjønnsmodning, vurderes å være tilstrekkelig for å ivareta lav risiko for villfisk i området. KIME Akva har avtale med Vesterålen Havbruk med hensyn til slaktekapasitet og jobber også for å sikre ytterligere kapasitet for torsk hos Norcod i nordlige Trøndelag (Kråkøy slakteri).

SMITTE MELLOM AKVAKULTURVIRKSOMHETER

Gjennom Mattilsynets regelverk er det et krav om at Sandvika i drift ikke skal utgjøre en uakseptabel risiko for spredning av sykdommer og avstandsprinsippet står sterkt i all smittetenkning. Kortere avstander i sjø vil ofte innebære større risiko for spredning av smitte. Det er ca 3,7 km til nærmeste matfisklokalitet og etableringsretningslinjen anbefaler minimum 2,5 km mellom matfisklokaliteter (andre arter).

Mange kjente patogener av betydning for sykdomssituasjonen i norsk oppdrettsnæring er vertsspesifikke, og for de fleste sykdommer som rammer laks vil aktuelle smittetilstander allerede være til stede i det marine miljøet. Laks er vaksinert mot vibriose og atypisk furunkulose, og torsk er vaksinert mot vibriose, furunkulose, og vintersår. Det er ikke kjent at torsk er en sannsynlig bærer av sykdom som vil være en betydelig risikofaktor for lakselokalitetene i området.

Lakselus er spesifikk på laksefiskvert, og vil ikke gå på torsken. Det er ikke utfordringer med torske- eller skottelus i torskeoppdrett.

Oppsummert risikovurdering mellom akvakulturanlegg:

Basert på en helhetsvurdering vurderer KIME Akva at smitterisiko fra Sandvika til andre lokaliteter i området som lav og akseptabel. Det er heller ikke vurdert at etablerte anlegg i område vil vesentlig påvirke Sandvika negativt eller utgjøre en uakseptabel risiko.

HELSEOVERVÅKING

Overvåking av fiskens helse er i KIME Akva regulert gjennom «[Veterinær helseplan KIME Akva AS / STIM \(Gyldig\)](#)», «[Transport og mottak av fisk \(Gyldig\)](#)», daglig røkting og tilsyn fra fiskehelsetjenesten. Selv om selskapet lener seg på fiskehelsetjenesten, har KIME Akva også etablert en faggruppe for fiskehelse for å skape kontinuitet i jobben rundt tema fiskehelse, planlegging, konkret opp mot hendelser og ikke minst lære av disse, [Faggruppe fiskehelse KIME Akva \(Gyldig\)](#). Hovedmålet er å sikre at selskapet jobber proaktivt, dokumenterer hva vi gjør og hvorfor, utveksle ny kunnskap blant oppdretterne som har betydning for velferd og helse, gjennomføre risikovurderinger og planlegge operasjoner som kan medføre risiko for fiskehelse og velferd. Faggruppen skal også sikre at uønskede hendelser og situasjoner blir håndtert på en god måte og at kommunikasjon til tilsynsmyndighetene er god.

KOORDINERING AV DRIFT I OMRÅDET

Ved etablering Sandvika, skal KIME Akva sikre god dialog med andre aktører i området for å ivareta hensyn som angår beredskap og biosikkerhet. KIME Akva skal etterstrebe å følge produksjonssykluser til andre aktører. Ved etablering av flere torskeanlegg i fjorden, vil dette kreve en risikovurdering og mulig driftstilpasning.

AVVIK

Dersom det oppdages avvik fra biosikkerhetsplanen skal dette rapporteres til biosikkerhetsansvarlig (driftsleder) og registreres i EQS.